

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Erectione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

197. Quid in præelectione spectare debeat Episcopus, & unde ab ea æstimanda major idoneitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

tit. p. 9. c. 2. n. 109. Quod si tamen duorum Examinatorum unus à trium examinatorum uno solo fuit approbatus, alter ab omnibus tribus, nequaquam poterit Episcopus illum ab uno solo approbatum præeligere; quia hic nequidem censetur approbatus idoneus. Vide declar. S. Congreg. ad cit. c. 18. *Trid. in pratermissis solitis apponi ad calicem Tridentini.*

2. Respondeo secundò: hanc Episcopi seu Vicarii accessionem debere fieri in ipso actu, atque in forma collegiativa, tanquam per speciem electionis vel actus Capitularis, hoc est, in ipso examine seu coram ipsis Examinatoribus simul congregatis, & non separatim; nam approbatio & reprobatio eorum, qui examinantur, non potest fieri separatim, sed Examinatoribus simul cum Ordinario congregatis. C. de Luc. ad *Trid. d. 32. n. 11. Garc. n. 58.* Quamvis electio ex approbatione faciendâ ab Episcopo ex post facto & separatim fieri possit, cum ad ipsum solum spectet. *Garc. n. 58.* modo id fiat intra statutum terminum 6. mensium, ne aliâ devolutioni sit locus, atque ita praxis frequens docet, in magnis præsertim diocesis, ut vota approbatorum absenti ab urbe, in qua habetur concursus, vel etiam extra diocesim, transmittantur, ut prælectionem faciat ad effectum propriâ vel alienâ provisionis. C. Luc. loc. cit. n. 12. fieri enim potest, ut concursus habeatur coram Vicario generali & Examinatoribus simul congregatis, prælectio autem ab Episcopo absente. Luc. de par. d. 1. num. 2.

Questio 196. An, & qualiter præeligere unum ex iudicatis idoneis solius sit Episcopi ejusve Vicarii?

1. Respondeo ad primum: affirmativè juxta verba Concilii, & desuper repetitas sæpe S. Congregationis declarationes, quas vide apud *Garc. p. 9. c. 2. num. 108. & Cozzad. l. 3. c. 4. num. 2.*

2. Respondeo secundo, Episcopus non ex voto- rum calculo, numero & collectione potest eligere, sed debet suo iudicio eligere magis idoneum, seu eum, qui sibi videtur magis idoneus; sic censuit S. Congreg. apud *Garc. n. 109.* unde non tenetur in hac prælectione Episcopus, vel alter superior, ad quem pertinet, sequi majorem numerum suffragiorum; sed sufficit, quod eligat unum ex jam approbatis juxta dicta in *responsione 1. ad questionem præcedentem. C. Luc. ad Trid. d. 32. num. 25.* quinimò sufficit prælectum esse illum, cujus approbatio ex Episcopi vel Vicarii adhesionem resultât, dum nimirum vota Examinatorum erant paria. C. Luc. *ibid. n. 26.* testans se scribente, non sine magna tamen discrepantia, sic fuisse à S. Congreg. decisum. Atque hujus resolutionis probabilia fundamenta à se recenseri in *suis parochialium adnotationibus. d. 1.*

3. Respondeo tertio: sed neque Episcopus præeligere potest illum ex idoneis, quem maluerit, sed quem magis idoneum reputabit, cum ejus iudicium bene regulatum esse debeat, idque etiam seclusâ illâ formâ conciliari vi juris communis, cum beneficia curata liberæ etiam collationis non nisi dignioribus conferri debeant. C. Luc. loc. cit. n. 17. Quamvis idem de *paroch. d. 1. n. 25.* dicat secluso isto conciliari decreto, attentâque dispositione juris communis, etiam in parochialibus, Episcopum habere liberum arbitrium eligendi eum, quem repu-
P. Leuren. Fori. Benef. Tom. 1.

tat idoneum, absque illa forma vel restrictione ad approbandos vel reprobandos ab Examinatoribus remanente solum quaestione concernente forum internum, an teneatur conferre digniori, vel sufficiat conferre digno; ac proinde dictum decretum Conciliare remanere à jure exorbitans & correctorium, adimens Episcopis facultatem aliâ competentem. Vide dicenda q. ult. hujus sect. & citatum ibi D. Thom.

Questio 197. Quid in præelectione spectare debeat Episcopus, & unde ab eo estimanda major idoneitas?

1. Respondeo observanda esse sequentia: primò, etsi Concilium in estimanda majore idoneitate, quicquid est, totum deferat arbitrio Episcopi, debet tamen ipse illud non ex proprio affectu, sed iudicio rationis restringere, ne etiam facta ab ipso prælectio revocetur tanquam irrationabilis. Lott. l. 2. q. 31. n. 135.

2. Secundò, morum gravitatem & honestatem in promovendis tantum fieri per Sacros Canones, ut imprimis ubique præferatur nobilitati generis. c. nos, qui presumus. dist. 40. denique in c. in cunctis, de elect. n. 5. apud Lott. n. 140. Item literatura. Decius n. 9. non quod ea in promovendo quemcumque bene morigerato non sit necessaria, sed quia illa usque adeò non attenditur, ut in prælatione major ratio bonorum morum haberi non debeat, modò tamen literatura suam mensuram obtineat. *Ægid. in c. ex multis. q. 3. n. 11. Lott. n. 142. & sequens referens sic pluries resolutum à Rota, præcipuè in una Benevent. paroch. 13. Maji 1590. coram Orano.* Econtra eidem Canones ita exosos habent ineptos mores in promovendo, ut eum etiâ repellant, cujus opinio gravata ex sola denuntiatione vel inquisitione Abb. in c. cum in cunctis, de elect. n. 4. Lott. n. 145. imò ex sola & simplici fama seu diffamatione; eò quòd facile inde oriri possit scandalum aliquod inter parochianos. Lott. n. 146. & 147. citans Calder. de prob. consil. 9. & quod amplius est, repellunt quoque eum, qui ex defectu probationum absolutus esset à crimine sibi impacto; eò quòd sub hac forma absolutus vexari iterum posset supervenientibus novis iudiciis. Lott. nu. 148. & 149. qui etiam n. 150. ait: in isto articulo prælationis in concursu ad parochialem se credere, vix prodesse sententiam absolutivam, etiam tanquam de innocente; eò quòd remaneat semper macula quædam in absoluto: unde si alius concurrat similem aut aliam maculam non habens, debeat is præferri. citat pro hoc Lamb. de jurep. l. 2. p. 3. q. 6. no. 1. n. 4. & Rotam. Idem tenet C. de Luc. ad *Trid. d. 32. num. 22.* nisi tamen liqueret per sententiam fuisse talem delatum & accusatum per calumniam. Lott. n. 151. ex Goffredo. Multòque magis n. 152. ait, hanc repulsam locum habere in eo, qui accusatus, denuntiatus, inquisitusque composuit se cum Fisco, ut Rota in *Ripana paroch. 23. Junii 1608.* etsi enim inde non videatur resultare confessio delicti (nisi versemur in delicto, super quo habita fuit translatio, ut post alios Farinac. de inquisit. q. 5. nu. 18.) remaneat tamen semper maculata hominis fama; cum etiam ea pecunia succedat loco pœnæ juxta l. senatus, de jure Fisci. Atque ex his demum infert Lott. n. 153. contra Gl. in c. fidelior. dist. 50. v. gratiam, criminofum pœnitentem correctumque in concursu innocents huic præferendum, eò quòd talis

talis sciet magis compati aliis, infirmusque fortior resurgat tum ob præsumptionem contra hunc, juxta c. qui semel malus. de reg. juris in 6. tum ob honorem Ecclesiæ conservandum, & scandalum evitandum: frustraque adducitur à Glossa exemplum D. Petri, quia id peculiarem rationem habuit fundatam in judicio ejus, qui errare non poterat, & in cessatione omnis scandali ob claritatem vitæ & miraculorum. Abb. in c. dubium. de elect. n. 24. Addit C. de Luc. ad Trid. loc. cit. nu. 23. cessante etiam positiva diffamatione ponderanda esse adhuc alia, quæ licet positivè criminosa non sint, præbent tamen de facto scandalum aliquod, aut saltem modicam ædificationem.

Quæstio 198. An facta ab Episcopo ejusve Vicario electio minus idonei ex approbatis, præterito magis idoneo, provisioque parochialis inde secunda, sint ipso jure nulla, ob decretum Trident. sess. 24. c. 18. & constitutionis Piana?

Respondeo negativè. Lott. cit. q. 31. n. 116. citans Ægid. Gonz. Garc. p. 9. c. 2. n. 225. & seq. citans D. Thom. 2. 2. q. 63. art. 2. ad dub. 3. Abbatem, Imol. Franc. Decium in c. de constitutis. de appell. Molinam de Hispanorum primog. l. 2. c. 11. n. 15. Covar. Ledesm. & plures decif. Rotæ (in quarum etiam una resolvitur, quòd decretum Concilii Tolet. quatenus annullabat provisionem factam, digno omisso digniore, erat contra jus, & sic egebat confirmatione Apostolica) contra Paris. de resig. l. 5. q. ult. n. 226. Staphil. de lit. gratiæ in præfat. n. 15. Joannem Gutierrez. & plures alios apud eundem Garc. tenentes clausulam decreti irritantis, qualis adjicitur in Trid. & constit. Piana, inducere formam, adeoque actum contra illam factum esse nullum: referuntur quoque pro hac sententia ibid. plures Rotæ decisiones. Verum rectius Garc. n. 235. ait, dictum decretum Concilii & Pii V. irritans non respicere electiones & provisiones factas minus dignis, sed factas non servatâ aliâ formâ ibi præscriptâ, eo quòd si referendum esset ad tales electiones & provisiones, sequeretur provisiones à collatoribus inferioribus factas electis ab Episcopo minus dignis, propter hanc malam Episcopi electionem esse nullas, cum tamen tales collatores & institutores nullam habeant culpam, nullamque, ut habet num. 237. ferè electionem & provisionem fore certam & securam, adeoque dari locum mille scrupulis, & hinc sententiam nostram esse usui & sensui communi conformiorem. Patetque etiam vel ex hoc ipso, dictum decretum irritans non inducere formam respectu talium electionum factarum minus dignis, adeoque eas minime ipso jure annullari, quod in ipsa constit. Pii V. specialiter provideatur magis idoneo de remedio appellationis, ubi Episcopus delegerit minus dignum, ut nimirum, dum constiterit de hoc eligentis irrationabili judicio, illud retractetur, ex quo fit, ut interim electio & provisio mero jure teneant, habeantque effectum, usque dum per judicem revocetur. Garc. n. 236. Lott. cit. n. 116. & seq. citans Gonz. ad reg. mensum gl. 4. n. 139. & Rotam in Niceensi paroch. 19. Martii 1618. coram Durano. Ac denique si talis electio & provisio minus digni ex hoc capite esset nulla vi formæ non servatæ, jam etiam, magis idoneo præterito non appellante, posset ac deberet retractari, ac nulla declarari. Garc. loc. cit. Atque ex his jam sequitur talem electum &

provisum facere fructus parochiales suos, donec ejus electio & provisio per judicem appellationis revocetur & rescindatur, & consequenter non esse condemnandum in fructibus, nisi ad summum à tempore primæ sententiæ revocatoriæ: ad illud enim usque tempus possidet justè cum justo & legitimo titulo. Garc. n. 238. citans Felin. in c. cum accessissent. de constit. n. 33.

Quæstio 199. An si magis idoneus ex examinatis desistat, nec amplius ad parochiam, in ordine ad quam instituitur concursus, aspiret, Episcopus possit ex ceteris oppositoribus magis idoneum eligere, an vero alius de novo instituendus concursus?

Respondeo: si desistant ante factam ab Episcopo electionem de magis idoneo, ex ceteris eligendus est melior intra eundem terminum absque novo concursu; nondum enim secuta dicta electione finitus est concursus. Si verò cedat vel decedat post factam dictam electionem, non potest eligi alius ex ceteris oppositoribus ejusdem concursus, utpote qui per dictam electionem semel factam finitus, adeoque opus est novo concursu, novo proposito edicto, in quo Ordinarius habet novum terminum, qui incipit currere à die desistentis vel mortis Ordinarii notæ. Ita ferè statuitur per textum c. si Clerico. de elect. in 6. Garc. num. 222. & seq. Corrad. l. 3. c. 4. num. 22. Zerol. in praxi episc. p. 2. v. concursus.

Quæstio 200. An si semel examinatus non reperiatur idoneus, possit iterum examinari, & illi tunc reperto idoneo beneficium conferri?

Respondeo, quamvis affirmativa videatur probabilis, præcipuè quoad beneficia non parochialia, modò in primo examine non fiat declaratio, quâ declaretur examinatus non esse idoneus; quamdiu enim res est integra, nihil prohibet, illi reperto idoneo conferri beneficium, cum vel sic verificetur illa conditio adhuc apponi solita, & dirigi ad executores gratiæ & literarum Apostolicarum: Si per examinationem illum idoneum esse repereris. vide Garc. p. 6. c. 9. n. 253. & seq. Contrarium tamen tenendum, ut ait Idem Garc. n. 255. circa beneficia parochialia, tum quod verba illa; si per diligens examen illum idoneum esse repereris, juxta l. Boves ff. de verb. signif. ubi latè Tiraq. intelligenda videantur de primo examine: tum quòd in parochialibus, in quibus examen fieri debet à 3. Examinatoribus synodalibus, eo peracto, hi renunciare debeant, an examinatus sit idoneus juxta cit. c. 18. vide Garc. cit. c. 2. ubi plura utilia de idoneitate exploranda per examen ante institutionem ad parochialia beneficia.

Quæstio 201. An, & qualiter, dum non apparet vitium in ipsa relatione, securaque est præelectio Episcopi, hæc inducat præsumptionem majoris idoneitatis in præelecto, donec ea excludatur per probationes contrarias?

Respondeo ad primum affirmativè. Lot. l. 2. q. 31. n. 111. citans Greg. decif. 11. n. 5. & 6. sic c. in presentia. de renuntiis. dicitur pro